

# SABADELL FEDERAL

Setmanari porta-veu del Partit Federal

Redacció i Administració: Jardí, 7 i 9

Els originals no's tornen.

Dels articles ne son responsables els seus respectius autors.

SUBSCRIPCIÓ MENSUAL . . . . . 50 CÉNTS.

NOMBRE SOLT . . . . . 10 »

## La Semana Mayor

Ya es demasiada murga la que da al mundo entero la religión católica todos los años en conmemoración a la última semana que vivió aquel demagogo impugnador de las desigualdades sociales y demoleedor del fanatismo religioso, llamado Jesús.

Los creyentes de conciencia o de estómago atruenan el espacio con sus alaridos de dolor ante una cruz, aparato adoptado por los adoradores del becerro de oro, como a signo de redención precisamente por haber servido de infamante patíbulo a aquel reformador, víctima propiciatoria de la crueldad de los fariseos, directos y legítimos antecesores de los actuales clerizontes.

A las razonadas filípicas, a los formidables golpes asestados por el Apóstol de la Igualdad contra los privilegios usurpados por los fuertes, no pudieron oponer éstos otro argumento que la sustanciación de un proceso incoado por el Estado, eterno protector de los satisfechos, descarado representante de la más vil tiranía, proceso que dió por resultado la muerte del justo ofrecida ante el ara de una justicia histórica (que no tenía nada de histórica ni de justa) en holocausto a aquella sociedad inmoral, hipócrita y egoísta, que tembló cobardemente al sentir bandolearse sus ruinosos cimientos a los rudos y varoniles ataques del luchador inmortal.

A la muerte del mártir, la taimada clerecía aprovechándose como siempre, de la supina ignorancia en que estaba sumido el buen pueblo, tergiversando criminalmente las teorías de su propia víctima y arrebatando a los párias su herencia, apropiase la representación de las ideas seductoras predicadas por Jesús y tal maña se ha dado en el desempeño de su inícuo labor que desde entonces acá no ha habido el menor asomo de rehabilitación popular que no fuese ahogado en preciosa sangre de generosos luchadores.

Acaban de cumplirse siete años de aquella epopeya fugaz y brillante, de aquel disparo de dignidad popular que, por unos instantes nos hizo concebir la dulce esperanza de que el pueblo español entraba en el camino de su salvación. Pero entonces, como tantas veces, la fuerza de arriba y la ignorancia de abajo, opusieron terrible valla de hierro, fuego y papel de oficio, donde fueron a estrellarse las energías revolucionarias que, al retirarse de la lira tuvieron que dejar entre las tupidas redes del orden los queridos y malogrados cuerpos de Baró, Hoyos, Malet, Clemente García y Ferrer Guardia.

Allí quedaron sus cuerpos, es verdad, pero no lo es menos que su recuerdo no nos abandona ni un instante, pues a toda hora sentimos latir su espíritu que nos invita a perseverar en la marcha que tan heroicamente nos trazaron.

Y al llegar la última semana de Julio, la Semana Mayor de la Revolución, observamos como el sueño se alejaba de nuestros párpados y un malestar nos acosaba continuamente. Al contrario que los católicos, no nos prosternamos ante el aparato de suplicio de nuestros cristos y cubríamos el corazón de santa rabia al ver cualquier fusil por si acaso era alguno de los que habían contribuido a santificar a aquellos bravos varones a los que no tenemos agallas para imitar.

Hasta llegamos a sospechar si este año celebraríamos con más solemnidad que los anteriores, nuestra Semana Mayor. Pero, ¡quién!

F. MOLINER SALCEDO.

## ESCOLIS

### SOLDATS D'AFRICA

Els diaris han necessitat sempre algún filòsof, algún escriptor de valia per a adornar les seves planes amb aquestes seccions fixes, quotidianes, que a voltes son breviaris de ridícules, de tonteries, de vulgaritats, reflexant en ella mateixa coses anodines, arrancades més de les vegades de l'esforç cerebral que de la realitat mateixa.

A «La Veu de Catalunya» també en tenen un d'aquests escriptors que fa de la seva secció una càtedra, des d'on dicta una diària lliçó, massa eloqüent de vegades, massa poc eloqüents les més, amb una exquisida petulància i amb un subtil orgull. Aquest és en Xenius.

Repasant aquest periòdic l'altre dia, ens sobtà en el seu «Glosari» el títol amb que encapsalem aquestes ratlles: «Soldats d'Àfrica» i deia sota aquest epígraf:

«N'he vist tot un tren farcit. Eren molt bells.

Els portaven a Vich. Minyons catalanots en sa major part. Raça selecta, sapada, rossa molts cops. La seva morenora, en tot cas, no era groga. Un Zuloaga o un sub-Zuloaga no hauria cercat model entre ells. Ni tampoc els hauria fet figurar en sos films espanyols aquell altre «brasseur d'affaires», empeltat de novel·lista, que ara no em recordo com se diu.

Sapats soldats d'Àfrica...—Un pensa que quan era infant, uns altres n'anaven arribant, lamentables, i desfilaven en processons, tràgiques i vergonyoses, i es deien «repatriats de Cuba»...

Una mica d'esperança es filtra tan mateix al cor. Ja Melilla no és, després de tot, la mateixa cosa que Cuba. Però encara cal esperar que hi hagi més diferències entre la generació que als quinze anys va veure arribar els repatriats de Cuba i aquesta altra que ha vist a la mateixa edat tornar els nostres tan bells soldats de l'Àfrica.»

No Xenius, no. L'esperança no es filtra

tantmateix al cor, ni una mica. L'Àfrica és la nostra segona Cuba, ja que en aquelles terres, on la morisma se redreça per un esperit indòmit de la raça, se fa els mateixos morts que Cuba, quan aquesta clamava per la seva independència. Feu allà la campanya de la manigua i la processó lamentable, tràgica i vergonyosa, tornarà als nostres ulls. Y els soldats, aquests vostres bells soldats de l'Àfrica, seran un model més per un Zuloaga o un sub-Zuloaga, després de ésser els «repatriats del Marroc». Melilla és la mateixa cosa que Cuba però amb més petit. Allà on un arma fa foc no és possible que hi hagi diferència d'homes ni selecció de raça, perquè la guerra ho retorna tot cap a la decadència, cap a la mort. En la vostra visió tan decorativa dels soldats, trobant-los una bellesa encare desconeguda, calia també veure la tragedia dels seus companys morts en les curtes campanyes que tant sovint a l'Àfrica tenen lloc. Un record per a aquests calia més que descriure la fortalesa d'aquests homes que tornen després de efectuar una campanya guerrera. Caldrà segons vos, que Espanya estigui ficada en el vesper del Marroc per a que els nostres soldats siguin ben forts i sapats i recullin allà una formosor que no trovarien en altres llocs i per a poguer-los anomenar, quan arriessin, *els nostres tan bells soldats de l'Àfrica?*

P. DE P.

## ESPURNES

Bé té una trista historia aquesta ma veïna. Orfe de tendra mare tot just a la infantesa, amb un pare tan brètol que la abandonà prompte a l'ampar d'altra gent,—fugi lluny de sa terra, sa cabana,—ha pujat bona d'ànima més amb la malvestat damunt sa cabellera encara nena. Treballà com esclava, per a guanyar un sou sempre més miserable. Perduda en el brigit d'aquest món vergonyós de vilipendis, trobà un home malvat en son camí. I ara,—just dinou anys!—és ben caiguda.

No volgheu sapiguer-la en sos petits detalls aquesta negra historia. Es la historia de totes i de sempre; per a que els que han nascut hereus d'una fortuna, fortuna de diners, o l'han feta xuclant la sang del poble, puguin eternament fruir l'odiós record del dret de cuixa...

J. SALVAT PAPASEIT.

## La ofensiva francesa

Des de fa alguns dies els francesos han pres vivament la ofensiva an el sector Nord-est de Verdun. Allà era aon els alemanys havien lograt apropar-se més a la ciutat; en aquest sector era on esperaven obtenir algun èxit ressonant que, en el moment oportú, realcés la seva moral compromesa.

En aquest front de la plaça forta havien arribat les tropes imperials a menys de cinc



kilòmetres dels arrabals de la ciutat, menaçant seriament la segona línia de forts permanents: Froide Terrè, Souville i Tavannes. Amb la presa del fort de Thiaumont i del poble de Fleury tenien una bona base per avançar pel torrent aon s'aixeca aquest poble i poguer separar el fort de Froide Terre del de Souville, envoltant aquest últim ja bastant compromès pels atacs germànics.

Es veritat que després d'aquests forts existia la línia del reducte de Saint Michel i darrera d'ella la que se sosté en el fort de Belleville. Així, doncs, el camí era encara molt llarg i difícil i molt problemàtica la arribada de les tropes alemanyes als carrers de Verdun. Empró mentres s'avançava podia sostenir-se l'orgull de la omnipotència germànica.

La reconquesta de Fleury i Thiaumont pels francesos, ha sigut un cop de rudesia per aquestes aspiracions. El Kromprinz podrà encara amb les seves 17 divisions, donar algun atac i tal volta obtenir petits triomfs, però la famosa il·lusió d'haver agotat davant de Verdun els restes de les reserves franceses, no pot ja subsistir. L'exèrcit del príncep hereu ha sigut despul·lat de llurs millors tropes, àdhuc de les brandenburgueses amb el fi de oposar-se a l'atac anglès en el Soma i, ara, davant la ofensiva francesa de la vora dreta del Mosa, llur feblesa li impideix contrarrestar la empena de l'adversari.

No pot saber-se si l'atac francès prosseguirà o si solament es tracta, amb ell, de retenir davant de Verdun el major nombre possible de tropes alemanyes. En tot cas és versemblant que l'atac sigui continuat fins a assolir el fort de Doaumont, posició dominant, d'una alçada de 388 metres, a partir de la qual el terreny comença a baixar. Si els francesos arriessin a pendrer aquest fort la situació dels alemanys es faria molt crítica baix el foc de la artilleria francesa, i, aleshores, el nombre de regiments que l'alt manament alemany podria treure d'allí es reduiria considerablement. Es clar que tot això pot ésser molt llunyà encara; empró des d'aquest instant, és molt cert que també a Verdun, que devia ésser per a França com el taló d'Aquiles, l'exèrcit francès s'aixeca amb actitud agressiva davant les tropes de Alemanya.

## BIBLIOGRAFIA

**Noves Cançons**  
per Joan Arús.

II

La poesia den Joan Arús, fins avui no ha sigut més que un ressò de lo que ell sentia íntimament i més que íntimament, personalment. De manera que la bellesa de la seva producció pervé de dintre seu. No ha sigut fins avui lo que ell cantava lo que ens ha enamorat: sinó que ha sigut la veu del cantaire que ha penetrat en nosaltres i hem trovat que els seus sons ens eren grats d'escollar i trovarem que la música de la seva paraula s'infiltrava en nosaltres de una manera perfectament assimilada; i tant ha sigut així que qualche vegada ens hem abandonat graciosament a lo que sentíem i sense donar-nos-en compte, hem trovat que allò que ens captivava no era, en bona part, la acció o el pensament que s'anava desenrotllant al llarg de la composició, sinó que seguíem atentament seduïts per la fulgent paraula del poeta que pecigollejava a frec d'orella bô-i infiltrant-nos suaument la impressió més que llògica i natural, la personal del poeta.

Aquesta manera del saber dir les seves impressions, no és ja en ell una virtut o un perfeccionament assolit amb el constant conresament de la poesia: sinó que és una gràcia especial seva (i aquesta gràcia ressaltarà més eloqüent encara, el dia que poguem veure aquest gentil llibre de trasplantacions de classics francesos alguna mostra de les quals n'hem fruit les primícies).

En Joan Arús ha copat mellor que cap altre poeta d'ara la forma perfeta en la extensió del vers

el agermanar-lo a la acció que desenrotlla; i no és pas per que sigui arbitrari en la rima o en el metre, sinó que més aviat sembla concebir—per un meravellós privilegi— a un mateix temps idea, metre i extensió. Repassat el llibre, ens hem fixat molt particularment en aquesta qualitat que venim exposant i ens hem convençut de lo que venim dient al veure com en cap de les mostres de poesia d'aquest nou llibre se troba un fragment sobrer o un grup que pugui posposar-se sense perdre el valor constructiu, al variar-li la forma de colocació. Tant és així, que nosaltres trovem feina vana el dividir les composicions en grups de ratlles contades.

En Joan Arús no és ja l'adolescent que compón versos empès per una pruija de desfogament. Es cert que en ells hi domina el cor; però no és ja l'entendiment davant de una acció a la semblança de una idea o el conor de un neguit: sinó que és quelcom més transcendent, quelcom que, essent escrit amb el cor a la ma, és pensat amb la intel·ligència i lliurat d'aquell morbós sensualisme on sembla que tot giri entorn de la forma i la paraula enrevesada i ditiràmica.

*Noves Cançons* és ja cosa definitiva: no és un llibre que un cop llegit s'abandona, sinó que es guarda en un lloc ben vistós de la llibreria per a fer goig i es consulta per a donar llum.

No detallarem composicions sobressortints ni tampoc les analitzarem una a una imitant la tasca vulgar de un secretari de Jocs florals amb premis de terra cuita; hem parlat del llibre i de l'autor en formes generals perquè creiem que la impressió dominant és la que té valor.

El dia que En Joan Arús es personalisi menys i aixampli la mirada més intensament a les manifestacions de la naturalesa i a la diversitat del món, a-les-hores podrem dir-li joiosament com el clàssic: *Tu Marcellus eris*.

\*\*\*

Cal consignar de la edició d'aquest llibre unes gracioses figulines originals den Josep Obiols que exornen la cobertura i un ex-libris de gust exquisit. La impressió del volum a càrrec de l'imprentaire Joan Sallent, acurada i feta a conciencia.

ORIFLAMA.

## Resum de les passades festes

Durant els dies de la passada Festa Major, una gentada immensa va invadir els nostres principals carrers, els pasetjos públics i les nostres societats polítiques i recreatives. Sabadell, més que una ciutat subalterna, va pendre l'aspecte d'una capital de província amb la seva abigarrada multitud, amb el seu va i vé de carruatges de tota mena i amb el seu bullici continuat.

¡Llástima que els festetjos celebrats no corresponguessin al nombrós estol d'hostes que ens visitaren, ni a la importància de la ciutat nostra! La nostra Festa Major té una fama pretèrita, qual fama va minvant gradualment cada any, i, en aquest pas, no serà extrany que arribi a extinguir-se.

No culpem directament a ningú. Empró l'Ajuntament deu preocupar-se'n d'això, procurant que la nostra Festa Major sigui una veritable festa de civisme ciutadà amb finalitat artística, expansiva i sugestionadora.

Si no es fa així, val més que no en fem de festes, doncs d'aquesta manera no hi guanya res la nostra ètica, ni la ciutat mateixa.

## Una greu denuncia

**En el quartet de la guarda de seguretat s'atropella barbarament als detinguts.**

En la sessió de la setmana passada el nostre amic i regidor federal senyor Martí, denuncià un fet que posa en evidència l'estat de cultura de certs agents governatius, que fan servir els seus drets autoritaris fins arribar a la vessania, a la vegada que fa enrogir la cara de vergonya al pensar que en la nostra ciutat, tan lliberal i tan aimant del dret i de la justícia, un sargent de la guarda de seguretat vagi en camí de tornar-se un Torquemada o un Portas, i converteixi els

baixos de càla Ciutat en una Inquisició o en un Montjuic, fent d'un bit de bou el seu instrument de tortura.

Segons se desprén per la denuncia feta pel nostre amic, dies passats fou detingut, en mèrits d'una acusació de un seu company, un jove aragonés que habita en aquesta ciutat. Ja a davant d'aquella autoritat i després de les preguntes de reglament, li sigueren donades varies bofetades perquè negava rotundament la participació del robo de que se l'acusava. No contents amb això, fou tancat en el calabòç.

Un cop allí, segurament per a fer-li dir una mentida, ningú sab lo que va passar, però pels cops que desde fora se sentien, era demostració palesa de que aquell jove era barbarament apelliat. En aquell instant el propi seuyor Martí entrà a casa la Ciutat i al sentir les queixes de dolor i el petar del fuet sobre les espatlles del prè, volgué entrar en la delegació d'aquells guardes per a veure lo que allí succeïa, però amb tot i alegar la seva condició de regidor, se li negà rotundament la entrada. Allavors cessaren els cops, no obstant, el prè se vegé en la vergonya d'anar lligat i acompanyat dels guardes com un criminal dels més sanguinaris fins a la dispesa a recollir les seves coses, siguent tancat al calabòç altre volta i deixat en llibertat a mitja nit, que sigué portat fins a la carretera de Terrassa, tenint els guardes l'ordre de apelliar-lo altre vegada. Però aquells guardes no ho feren per a no tacar-se les mans i per tenir més bons sentiments que el seu quefe. També manifestà el senyor Martí que aquest jove era de bons antecedents, ja que ell mateix se cerciorà en les cases que havia treballat quina fou la seva conducta, resultant a tot arreu inmillorable. Així mateix digué que'l metje forense senyor Vilarrubias se negà a fer certificat de la llastimosa esquena d'aquest jove.

Aquesta denuncia i la enèrgica protesta que hi feu el nostre amic, fou contestat per l'arcalde d'una manera que si bé es veia que li sabia greu i que allò el disgustava, no fou digne d'un arcalde que estimi als seus conciutadans, ja que ell, no assegurant d'una manera rotunda que cassos com el present no passarien,—perque això ja és un cas de dignitat que agrava encara més la merma d'autoritat que ell deu tenir per damunt dels seus subordinats,—no assegurar com diem, l'evitar la vergonya d'aquests successos, no veu que representa tenir una indirecta responsabilitat en aquelles garrotades. Cal preguntar encara lo que farà el senyor Camps com a ciutadà i com a arcalde de Sabadell, davant d'aquesta taca que s'extent sobre el seu vestit de primera autoritat local, considerant ja que aquest fet no és el primer que succeeix en aquell calabòç? En temps del senyor Romeu ni del senyor Griera això no hauria passat. I si un arcalde ha tingut els millors gests a lo Pere Crespo, ha sigut un arcalde nostre, un arcalde republicà, com ho era en Anton Campanyà, que sobreposava sempre la autoritat de la sobirania popular per sobre de totes les autoritats possibles. Si el senyor Camps, és neófit encara en aquests assumptes o bé inepte per als mateixos, que s'emmiralli amb les actuacions dels ex-arcaldes o que dimiteixi.

Nosaltres ajuntem la nostra protesta més viril i enèrgica a la que ha fet el nostre amic, i pressentim, com a conseqüència llògica i natural, que si l'arcalde no posa mides encaminades a que les autoritats governatives no s'excedeixin en les seves funcions, serà tot el poble lliberal de Sabadell que davant



d'aquests successos indignes, farà d'arcalde de Zalamea, siguent llur autoritat la seva sobirania, com a únic arcalde popular, ja que l'arcalde del rei no es creu potent en acabar aquestes excedencies.

## Cartes descloses

Sr. Director del semanario

SABADELL FEDERAL.

Muy Sr. nuestro: Habiéndonos enterado de su escrito que en el periódico de su dirección se han dignado insertar respecto a el hecho benéfico que el Sr. Jaime Casamajó<sup>(1)</sup> ha tenido a bien en hacer en conmemoración a la fiesta de su santo, nosotros no podemos ni debemos inmiscuirnos en asuntos particulares; pero como en el mismo artículo han intentado tocar en la moral a los trabajadores que dicho señor tiene ocupados, nosotros nos vemos obligados a molestarle para que rectifique parte de dicho artículo, pues creemos que antes de aventurarse a escribir un suelto en un periódico hay que estar plenamente convencido de lo que se escribe.

Nosotros creemos que V. no estará enterado de la forma en que está retribuido el personal de dicha fábrica, pues si lo estuviera no hubiese dado pie a publicarse lo que en realidad no es.

Esperamos pues atenderá nuestra petición, y si es que esta demostración por escrito no le satisface, todo el personal de la fábrica está dispuesto a dár-sela verbalmente.

Sin otro particular son de V. atentos S. S.—*Félix Zexmánt, Francisco Munill, Ramón Ferrer.*

Sabadell 7-8-16.

Publiquem aquesta carta tal i com la hem rebuda, per a demostrar als firmants de la mateixa que no ens dolen prendes. Varem fer unes afirmacions l'altre dia comentant el gest del Sr. Campmajó, i com que els firmants de la carta no ens les rectifiquen amb datos demostratius, nosaltres ens ratifiquem en elles.

Es més; ens inclinem a creure que els firmants d'aquesta carta son estómeics agraïts, i quelcom han de fer per a defensar al seu AMO. Diem això, perquè sabem que el senyor Campmajó, per a celebrar el seu sant, va portar als seus obrers a Montserrat amb gastos pagats durant dos dies, fent-los pendrer abans la comunió. Es clar que això porta gastos, empró el senyor Campmajó és tan lliberal que se'ls recerceix no pagant als seus treballadors els preus establerts per la generalitat.

I els treballadors que per tan baix preu es venen les energies i la consciència, no tenen solvència ciutadana.

Sabadell 8 Agosto de 1916.

Sr. Director de SABADELL FEDERAL.  
Presente.

Muy Sr. nuestro: Enterados los que suscriben, componentes del Consejo Directivo de esta "Asociación" del suelto publicado en la edición de su periódico del día 5 del mes en curso, que no respondía precisamente a los acuerdos que para su inserción se le mandaron con carácter oficial, en sesión celebrada el día de hoy, han acordado:

1.º Manifestarle que esta entidad, como su título ya indica, está exenta de todo carácter político y religioso determinado.

2.º Manifestarle que seguramente algún redactor de ese periódico formará parte de Asociaciones de carácter neutral tales como la "Asociación de la Prensa", Socorros mutuos o Secciones de trabajo de las cuales forman parte integrante elementos de diversas tendencias, y

3.º Suplicarle con todo interés que en lo sucesivo trate los asuntos y personas de esta Asociación con la seriedad que requiere el laudable fin que nos ha inducido a crearla.

En la creencia de que se servirá publicar las precedentes líneas quedan de V. atentos S.S. S.S. q. b. s. m. *Juan Torras Serra, José Cabanes, José Company, Juan Font, F. Pous, Patricio Serra,*

(1) Suposem que voldrà dir: Campmajó. Es extrany que els firmants d'aquesta carta no sàpiguin el nom del seu AMO.

*Juan Bta. Lladó Figueras, David Graells, Marian Agustín, Avelino Torruella, José Masllovet.*

Quedem enterats. Empró hem de fer avinent que nosaltres, malgrat la nostra delicadesa, no podem pendrer en serio a en Patrici Serra, ni a en Joan Bta. Lladó Figueras, ni a en F. Pous Burgués. Es dir no els podem pendre en serio com a funcionaris públics. Ara com a ciutadans mereixen tots els nostres respectes.

## Notes i Comentaris

### Lleuat de la Festa Major

Que la Comissió de Festes vagi demostrar una «frescura» sens límits i una torpesa inqualificable en la confecció del programa o que les festes hagin resultat o no, fins a cert punt no és cosa que ens enutgi.

Lo que sí cal denunciar i fer públic és la manera vergonyant com se portà a cap el descobriment de la llosa que deu perpetuar la que és avui Plaça den Granados.

El projecte fet cuita corrents, la inauguració en hora completament inoportuna, poques hores abans de inaugurar-se faltant encare qui portés la veu justificativa del acte que s'anava a celebrar, i la cerimònia feta sense preparació ni norma ni bon gust.

Tot això per sí sol, tampoc ens enutjaria a no ésser les personalitats assistents tan interessades com són els fills del homenatjat i els directors de la Academia que ostenta el nom del mestre desaparegut per la barbarie de una guerra desvergonyidament científica.

I és per això que escrivim aquesta nota de dolor apenats de veure com la ciutat de Sabadell en unes diades de festes populars ofería una migrada idea de la seva generositat i del seu entusiasme quan se tracta de honorar i fer perdurable la gloria de aquells qui amb el seu art han traspassat les fronteres i han mostrat al món aquell art nostre estimat.

I és ara que nosaltres ens trovem alliberats de recança.

### A cau d'orella

Passava la Rua per la Rambla i entre la gent dels cotxes i els espectadors se lliurava la batalla de serpentines, de confetti i de boles de neu. Mentres contemplàvem els pocs carros que hi havien, un desconegut, al nostre costat, se feia, estranyat, aquesta pregunta:

—Oi que no hi ha carro del Germá, fabricant de l'«Anís del Taup»?

I un altre, oportú, li contestà:

—Es que aquest any els consums són fora.

### El penó i l'Arcalde

S'ha discutit seriament, durant aquests dies, la manera amb que el nostre Arcalde portava el penó en la processó del dissabte.

Hi han esperits tan pulcres i tan atildats que només es fixen en lo extern, en lo que podriem dir-ne belles formes. I com que d'aquests esperits, lloat siga Deu, no ens en manquen en la nostra ciutat, s'ha portat a la palestra ciutadana lo de si el nostre Batlle portava el penó a l'estil militar, o de si el portava a la faisó dels arcaldes de R. O. o de R. I. P. I no seria pas extrany, donada la manera en que es van posant les coses, que aquests esperits bastissin una escola perquè en lo successiu els arcaldes portessin el penó en les processons de manera que no aixequessin les protestes ciutadanes.

Perquè—ja podem dir-ho entre nosaltres—la administració municipal és lo de menys. Lo transcendental és que un penó es porti en la deguda forma.

### El doctor Poal

Algún nostre amic no es creia que a fora de aquesta ciutat el noi Poal es fes passar per doctor. Nosaltres tampoc ens ho creiem però les proves son ben contundents. Vegin aquests nostres amics tan incréduls lo que segueix, final de l'anunci-convocatoria de la seva conferència «La responsabilitat femenina», donada el dia 30 de Juliol passat a Vilafranca del Panadés:

«Pel bon nom de Vilafranca deu aquesta sacudir la seva indiferència anant a escoltar la autoritzada paraula del doctor Poal, ja que bé mereix que prestem atenció a un home que està fent un verdader apostolat per tot Catalunya en defensa del verdader feminisme.—*La Junta de «La Mutual.»*»

Lo transcrit ho hem trovat en el periòdic «Fructidor», d'aquella ciutat.

Nosaltres no en diem de mentides.

### Reunió de Federals

S'ha reunit el Comité Republicà Federal Històric de Barcelona, assistint-hi els delegats de les respectives Junes Municipals, amb l'objecte de canviar impressions aprop de l'actual moment polític.

Varen acordar els reunits celebrar l'Assemblea municipal federalista el dia 20 de l'actual a les quatre de la tarde, en el saló d'actes del Centre Federal del carrer de la Cadena.

També varen convenir que en un dia determinat, tingui lloc una reunió de delegats perteneixents a les entitats veritablement lliberals sens distinció de partits ni escoles filosòfiques o socials, per a demanar als Poders públics l'immediat aixecament de la suspensió de les garanties.

### Ajornament

S'ha ajornat, per un temps indeterminat, la inauguració del monument a en Sallarés, que havia d'inaugurar-se el segon dia de la passada Festa Major. Segons se despren, pels rumors recollits, l'ajornament te dos aspectes. Els uns diuen que és degut a una desgracia al fondrer la estàtua, els altres diuen que és degut a la disparitat de criteri en el si de la Comissió, referent al llenguatge en que han d'anar redactades les dedicatòries en el monument. Allò de *Sabadell agraïdo* que proposen els de la «Lliga Regionalista» per a afalagar els compradors de provincies, no cau bé en els que no han fet encara afirmacions catalanistes i no posposen el metre en els seus amors a Catalunya.

Sigui lo que vulga, lo cert és que per ara el monument no s'aixeca; que tenim un adfessi més a la plaça del Dr. Robert i que nosaltres creiem que el monument no s'aixecarà.

Dies enrera deiem que aquest monument no significava pas l'aspiració ciutadana. I quan el poble no ho sent, difícilment es porta a terme una obra que's vulga fer popular.

### La crisi germanòfila

La febre germanòfila que se sent a Espanya, va minvant paulatinament. Ningú la vol la de perdre. Les causes majors de la crisi germanòfila les trobarem en el manifest que han publicat els catòlics espanyols.

Els nostres catòlics recorden amb aquest manifest, que el Papa va condemnar la violació de la neutralitat de Bèlgica, i presten apoi a la demanda dels bisbes belgues per a que s'organitzi una Comissió investigadora de les atrocitats comeses pels alemanys. No significa aquesta actitud una protesta franca contra l'atropell internacional i la justificació d'Alemanya acusada d'haver violat,



no ja les convencions, sino els principis generals del Dret?

### Contra els raigs del sol

Els mauristes han colocat una vela a la balconada de l'edifici que tenen a la Rambla.

No hi tenim res que objectar, però ens ha fet molta gracia el color de carabassa que domina a la esmentada vela.

El color de carabassa és un símbol pels mauristes. No en fa poc de temps que el país els ha carabassejat!

### Sessió de l'Ajuntament

#### Per la dignitat dels regidors

Dijous passat tingué lloc la sessió ordinària de segona convocatoria corresponent a la mateixa setmana.

Presidí el senyor Farreras. El senyor Arcalde excusà la seva assistència, alegant trovar-se indisposat.

Acabat el despatx ordinari, es pasa seguidament a l'ordre del dia. Després de donar-se compte i aprovació d'alguns dictàmens, es dona lectura del expedient seguit al oficial J. Lladó Figueras, per les faltes que ja coneixen els nostres llegidors.

Seguidament es llegeix un vot particular del regidor republicà senyor Figueras de la comissió instructora del mentat expedient, el qual no està d'acort amb els demés que soscrivien la mateixa, posant en evidència davant del consistori lo que representen les faltes comeses per l'aludit oficial, ja que la comissió preten alleugerir i aminorar les extralimitacions, que anteriorment havia considerat greus. Acaba demanant que per la dignitat de tots els regidors, i per la moralitat ciutadana s'aprovi la exclusió del encartat.

El senyor Peig demana que quedi l'expedient 8 dies sobre la taula i s'aprova.

De manera que la comissió resol l'expedient demanant siguin considerades com a lleus les faltes objecte del expedient, i que per tant considera que deu aprovar-se l'absolució.

Per la comissió instructora, les faltes greus comeses en perjudici dels ciutadans, els escarnis comesos amb un regidor les befes contra un secretari i contra un arcalde, no tenen cap agravant.

Es que la dignitat d'un regidor republicà, no és tan preuada com la del que'n tingui més de nosaltres?... Es que un atropell comés amb un regidor no significa una befa per tots els regidors?... Ah senyors de la majoria, si l'encartat hagués sigut un republicà, l'endemà mateix, se l'hauria tret punt en blanc, i els nostres regidors haurien soscrit la exclusió. Prò are el culpable és de les dretes, és regionalista i aquesta és la màscara per a taparhi totes les immoralitats. ¿No li cau la cara de vergonya al senyor Fusté, que preferia donar cinc centes pesetes, que no haver de fer justicia al encartat?... Es que la justicia s'ha de fer segons l'investidura política que tingui l'home?... Amb quina cara es presentaran a la sessió tots aquells regidors que s'esgarriaven i subrallaven el càstig el dia de la denuncia?... Es que tindran la cara doble de soscruir el criteri mesquí de la comissió?... D'ells ens ho creiem tot. Els regidors republicans ja saben lo que han de fer. Molt bé que'l senyor Peig fes quedar l'expedient vuit dies sobre la taula, entre tant el poble de Sabadell, posará en el assumpte l'atenció que requereix i en la sessió vinenta podrà pendrer les mides que dintre l'energia siguin més oportunes, per a que s'acabin d'una vegada els atropells vergonyosos que comet la gent de les dretes amb el poble de Sabadell.

Nosaltres desde aquestes columnes invitem a tots els homes lliberals de Sabadell per a que no faltin a la vinenta sessió. El trist paper d'arcabot, ja fa massa temps que'l representem. A tota la gent immoral d'aquella casa, a tots aquells que defensaven la supresió dels consums a canvi d'enriquir les seves arque i d'aplicar al treballador la llei (!) de l'embarc i del desauç, cal demostrarlos la nostra dignitat.

I are nosaltres aimants del sanejament i de la moralitat pública denunciem a n'el poble de Sabadell que'l senyor Saret regidor republicà federal, desde temps ve soscrivint a n'el Consistori les immoralitats de la majoria. Aquesta vegada no podia fer de menys, ha firmat també l'expedient de la Comissió d'acort amb la gent de dreta, lo qual constitueix una befa imperdonable envers els nostres companys de la minoria republicana i un escarni a la disciplina del partit, per tot lo qual entenem que li deu haver de pendrer l'acta. El sanejament és la dignitat dels partits. I aquí donem punt a

n'aquestes advertencies, interessant l'assistencia a la sessió vinenta, i prometen a la vegada donar compte detingudament de les resolucions que's donguin a n'aquests procesos pendants que hi han a la casa gran, un dels quals és el mencionat i l'altre és instruit contra el cobrador del mercat en Joan Cañadell del qual donarem compte la semana vinenta, per privar-nos-ho avui la falta d'espai.

Impremta Sallent. — Sant Quirse, 32. — Telèfon 520

## J. Vidal Tarragó

ADVOCAT

ha establert despatx en aquesta ciutat, carrer de Gracia, 26, els diumenges de 9 a 12, continuant els dies feiners, junt amb el seu pare don J. Vidal i Valls, a Barcelona, Ronda de Sant Pere, 52, pral.

## Kiosc de Canaletes

Cervesa **E. Petry,**

S. EN C.

Exigeixis en els taps la marca del Representant

**Gasseosa F. PANÉ**

Se serveix a domicili

Rambla, 198

Latorre, 2

Companyia Comercial Alcoholera, S. A.

**Anís ARLEQUIN**  
**'PICAROL'**

Especialitat en Misteles, Moscatells  
i Lícors de totes classes

Dipositari: **Josep Fitó** (a) **Mistos**

Sant Pere, 31 • Telèfon 660 • Sabadell